

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3008/2023. (I. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzése, valamint e végzéssel összefüggésben a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény 39. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján (dr. Endrédi Attila ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztettek az Alkotmánybíróság elé a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzése ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozók álláspontja szerint a végzés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [3] Az indítványozók – az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján – a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Krt.) 39. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott jogszabályhely sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XIII. cikk (1) bekezdését.
- [4] 1.1. Az indítványozó adós felszámolását 2012-ben benyújtott kérelem alapján 2013-ban indította meg a bíróság, felszámolóként az indítványozó felszámoló került kirendelésre. Az indítványozó adós a felszámolását megelőzően közraktárként működött. A perbeli I. rendű hitelező rulírozó hitelkeretet tartott egy gazdasági társaság rendelkezésére, melynek biztosítékeként a gazdasági társaság 55 db üres forgatmánnyal ellátott, az indítványozó adós által kiállított közraktári jegyet adott át az I. rendű hitelező részére. A beváltás céljából bemutatott közraktárjegyekre az árut az indítványozó adós kiadni nem tudta, a bíróság ítéletében kötelezte az indítványozó adóst 179 500 000 Ft-nak és 3 511 000 EUR-nak az I. rendű hitelező részére történő megfizetésére. Az I. rendű hitelező a hitelezői igényét az indítványozó felszámolónak határidőben bejelentette, amely azt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 57. § (1) bekezdés b) pontjába sorolta. A III. rendű hitelező egy gazdasági társaság részére nyújtott kölcsönt, melynek egyik biztosítéka 4 200 000 000 Ft keretbiztosítéki jelzálogjog erejéig az indítványozó adós tulajdonában álló ingatlan volt. A felszámolás megindulása előtt az indítványozó adós több ingatlanát, egyebek mellett ezt az ingatlant is elidegenítette. Az I. rendű hitelező keresete alapján az indítványozó adós tulajdonjogát és a III. rendű hitelező zálogjogát is visszajegyezték az ingatlanra. Az ingatlan-nyilvántartási határozatot a III. rendű hitelező 2015. március 20-án vette át, s 2015. április 8-án kelt, az indítványozó felszámoló által április 13-án kézhez vett bejelentésében kérte hitelezői igényének nyilvántartásba vételét a dologi kötelezett indítványozó adós felszámolási eljárásában. Az indítványozó felszámoló a hitelezői igényt határidőben bejelentett követelésként a tőke és ügyleti kamat vonatkozásában a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint, a késedelmi kamat tekintetében az 57. § (1) bekezdés g) pontjába sorolta be. A felszámolás során az ingatlant értékesítették, a befolyt vételár kifizetésére nem került sor.
- [5] Az I. rendű hitelező ezt követően kifogást nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozó felszámolót, hogy a közraktári ügyletből eredő kártérítési igényét minden más hitelező követelését megelőzően sorolja be és elégítse ki. Hivatkozott a Krt. 39. § (1) és (3) bekezdésére, mely szerint kielégítési elsőbbség illeti meg minden más hitelező vonatkozásában. Álláspontja szerint a Cstv. 57. §-a és 49/D. §-a szerinti általános kielégítési sorrendet a Krt. 39. § (3) bekezdése mint külön jogszabály felülírja és elsőbbségi

kielégítést ad a közraktári szerződésből eredő, a közraktár elleni kártérítési igényen nyugvó követeléseknek. Kérte továbbá – egyebek mellett –, hogy kötelezze a bíróság a felszámolót arra, a III. rendű hitelező zálogjoggal biztosított igényét határidőn túl érkezettként tartsa nyilván. Álláspontja szerint az igénybejelentés elkésztett, mert az arra rendelkezésre álló határidő kezdő időpontja nem az adós tulajdonjogának bejegyzésétől, illetve visszajegyzésétől számít, hanem ezt megelőző, mert az adós tulajdonjogának helyreállítása – és így az adós ismételt zálogkötelezetté válása – nem konstitutív, hanem deklaratív módon történt. Az indítványozó felszámoló a kifogás elutasítását kérte. Vitatta a közraktárral szembeni kártérítési igény zálogjoggal szembeni elsőbbségét arra hivatkozva, hogy a jogalkotó nem módosította a Krt. 39. §-át a Cstv. 49/D. §-ának beiktatásakor, illetve azt követően.

- [6] Az elsőfokú bíróság a kifogást előterjesztő I. rendű hitelező kifogását a közraktározásból eredő kártérítési igénynek a zálogjogosulttal szembeni kielégítési előnyre vonatkozó részében megalapozottnak találta, egyebekben elutasította. A végzés indoklásában kifejtette, hogy a Krt. 39. § (1) bekezdésére figyelemmel a Krt. minősül „*lex specialis*”-nak a Cstv.-hez képest. A bíróság megítélése szerint a Krt. 39. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés célja éppen az, hogy a közraktári ügylet alapján letett áru hiánya esetén a hitelező azonos kielégítésben részesüljön, mintha az áru ténylegesen fellelhető lenne. A közraktárban letett áru ugyanis nem tartozik az adós vagyonába a felszámolási eljárás megindításakor. A közraktár olyan gazdálkodó szervezet, amely a nála elhelyezett dolgok őrzésével, valamint közraktári jegy kibocsátásával foglalkozik. A közraktárba letett áru nem a közraktározást végző gazdálkodó szervezet tulajdona. Az áru feletti rendelkezési és tulajdonjog azt illeti meg, aki az árujegyet és a zálogjegyet bemutatja. Ebből következik, hogy a közraktárba letett áru tekintetében a kártérítési igények (a kárt szenvedett tulajdonos tulajdoni igényének reparálására szolgáló kártérítési követelések) minden más igényt, még a zálogjogi igényt is megelőzik a felszámolási eljárásban. Az Alaptörvény 28. cikkének figyelembe vételével arra a következtetésre jutott, a jogalkotó célja az volt, hogy a közraktári tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek elleni felszámolás során a közraktári szerződésből eredő kártérítési igény a zálogjoggal biztosított követelés előtt kerüljön kifizetésre. A Cstv. 49/D. § (1) és (2) bekezdései szerinti kielégítés is zálogjoggal biztosított követelésre vonatkozik, ezért nem előzheti meg a közraktári szerződésből eredő tulajdoni igény reparálását célzó kártérítés iránti követelést. A III. rendű hitelező igényének bejelentésére nyitva álló határidő kezdő időpontjával kapcsolatban az volt az álláspontja, hogy a Cstv. 37. § (2) bekezdése alapján a követelés keletkezése a szerződések érvénytelenségét kimondó ítélet jogerőre emelkedésének napja, esedékessége pedig a földhivatali bejegyző határozat meghozatalának napja, mely utóbbi megalapozza a hitelezői igény bejelenthetőségét.
- [7] Az indítványozó felszámoló, a kifogást előterjesztő I. rendű hitelező és a II. rendű hitelező fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság a II. rendű hitelező fellebbezését hivatalból elutasította, a végzés nem fellebbezést tartalmazó rendelkezéseit nem érintette, a III. rendű hitelező besorolásával kapcsolatos rendelkezést részben megváltoztatta és az I. rendű hitelező kifogását elutasította. Abban a jogkérdésben, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítésre alapított hitelezői igény megelőzi-e a III. rendű hitelező zálogjogra alapított Cstv. 49/D. §-a szerint besorolt hitelezői igényét, arra a következtetésre jutott, hogy a közraktárba letett áruval kapcsolatos kártérítési igény nem idegen vagyon kiadására irányuló igény, hanem az adós korábbi károkozó magatartása miatt az adós vagyonával, a felszámolási vagyonnal szembeni követelés, a kártérítési követelés pedig nem privilegizált követelés. E körben hivatkozott arra, hogy a Krt. hatályba lépésekor (1996. augusztus 10.) a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontja tartalmazta az adóssal szembeni zálogjoggal, óvadékkal biztosított követeléseket. 2007. január 1-jén lépett hatályba a Cstv. azon módosítása, amely a Cstv. 49/D. §-át a törvénybe iktatta. Mind a Krt.-t, mind a Cstv.-t számtalan alkalommal módosították, azonban a Krt. 39. § (3) bekezdése nem került módosításra. A jogirodalom, a bírói gyakorlat a Cstv. 49/D. §-ába tartozó követelést „mindenki mást megelőző kielégítésre jogosító” privilegizált követelésnek tekinti. Az ítéletábra álláspontja szerint a felszámolási vagyonnal szembeni kártérítési igényt a felszámoló helyesen sorolta be a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontjába. A III. rendű hitelező követelésének határidőben való bejelentett voltával kapcsolatban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. A hitelező csak akkor tudta érvényesíteni a követelését hitelezői igénybejelentéssel, amikortól az igényérvényesítés mindkét feltétele fennállt, vagyis a követelés esedékessé válása mellett az adós tulajdonjoga visszajegyzésre került. A visszajegyzés időpontjának, az erről való tudomásszerzésnek van jelentősége, mert csak az esedékessé válást követően kell bejelenteni a követelést. Önmagában az adósvételi szerződést érvénytelenítő ítélet ismerete az igényérvényesítést, a megalapozott hitelezői igénybejelentést nem tette lehetővé, szükséges volt a követelés esedékessé válása is.

- [8] A kifogást előterjesztő I. rendű hitelező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az kérte, hogy a Kúria kötelezze a felszámolót arra, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítés iránti követelését minden, a közraktár elleni zálogjogból és óvadékból eredő követelést megelőzően elégítse ki, ideértve különösen a határidőn belül beérkezett, a Cstv. 49/D. §-a szerint besorolt követeléseket, a Krt. 39. § (1) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseire tekintettel. Kérte továbbá a felszámolót arra kötelezni, hogy a III. rendű hitelező követelését elkésztésként, a 40 napon túl beérkezettek közé sorolja be.
- [9] A Kúria szerint a Krt. 39. § (3) bekezdése két módon is meghatározza a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényeknek a közraktár elleni felszámolási eljárásban való kielégítési sorrendjét. A Cstv. időközbeni többszöri módosítása következtében a zálogjoggal, óvadékkal biztosított követelések jogosultjainak a helyzete – és a rájuk vonatkozó rendelkezések törvényi helye is megváltozott, a Krt. szabályaiból azonban az a következtetés vonható le, hogy a jogalkotó továbbra is fenntartotta azt a kiemelt célt, amely a Krt. miniszteri indokolásában jelent meg: „a közraktárban elhelyezett áru biztos zálogfedezetet jelentsen a hitelező számára. [...] Ahhoz, hogy a közraktári ügyleten alapuló hitelezés elterjedt és biztos lehetőség legyen, szükséges, hogy [...] a közraktár zálogjoggal rendelkező hitelezőit megelőzné a közraktárral szemben a közraktári ügyletből eredő kártérítési igény. Kétségtelen, hogy ez a közraktárak hitelhez jutását megnehezíti, de a hitelezők védelme szempontjából mindenképpen el kell kerülni a túlzott eladósodás lehetőségét.” A törvény szövegéből és miniszteri indokolásából az a következtetés vonható le, hogy a jogalkotó a közraktári ügylet jogosultjait a rendes polgári jogi biztosítékokhoz képest is kiemelten kívánta kezelni. A közraktározási ügyletet több módon is védeni kívánta, így korlátozta például a közraktár vagyonának elzálogosítását [2. § (5) bekezdés, 4. § (1) bekezdés], részletesen szabályozta az ügylet szereplőinek csőd- és felszámolási eljárásában a közraktári jegy helyzetét (38. §), és a közraktár felszámolására vonatkozó speciális szabályokat alkotott.
- [10] A Kúria álláspontja szerint a felszámolási kielégítési sorrend szempontjából azt kell vizsgálni, hogy a Krt. 39. § (3) bekezdésében írt besorolási rendelkezés – azaz, hogy a közraktár elleni zálogjogból és óvadékból eredő követeléseket megelőzően kell besorolni a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényeket –, a Cstv. adott szabályai között az Alaptörvény 28. cikkében írtak szerinti értelmezéssel mit jelent. A Krt. hatályba lépésekor érvényes Cstv. 57. §-ában meghatározott kielégítési sorrend szerint elsőként a felszámolási költségeket kellett az adós vagyonából kifizetni, s ezt követően kellett a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontja szerint kifizetni a zálogjoggal, óvadékkal biztosított követelések jogosultjait. A Krt. eredeti szövege szerint tehát elsőként a felszámolási költségeket, másodikként a közraktárral szembeni, a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényeket kellett kifizetni az adós zálogjoggal terhelt és nem terhelt vagyontárgyainak értékesítéséből befolyt vételárból, és csak ezt követően lehetett a zálogjogosultak igényét kifizetni.
- [11] A Cstv. módosulása következtében a biztosított hitelezők igénye a Cstv. 49/D. §-ába került, s ez alapján a felszámolási költségeket megelőzően történik kielégítésük. A zálogjogosultak tekintetében tehát nem valamennyi felszámolási költséget kell fedezni a zálogtárgyból befolyt vételárból, csak a zálogtárgyhoz kapcsolódó, a törvényben meghatározott költségeket. A Kúria álláspontja szerint azonban ezzel a zálogjogosultak helyzete a közraktári szerződésből eredő kártérítési igényekhez képest nem változott meg.
- [12] A kifejtettekből következően a Kúria álláspontja szerint megalapozott a kifogást előterjesztő felülvizsgálati kérelme e vonatkozásban, a felszámolónak a kifogást előterjesztő igényét a közraktárakra vonatkozó szabályozás specialitásából fakadó elsődlegessége miatt a zálogjogosulti igényhez képest privilegizáltan kell kielégítenie.
- [13] A felülvizsgálati kérelemben a kifogást előterjesztő azt is támadta, hogy miért minősítette a III. rendű hitelező dologi jogi igényét a felszámoló határidőben bejelentett igénynek. A Kúria álláspontja szerint e részében helytálló a jogerős végzés: a III. rendű hitelező igénybejelentése határidőben történt. A III. rendű hitelező vonatkozásában az adós dologi kötelezett volt [Cstv. 49/D. § (3) bekezdés]. A Cstv. 37. § (2) bekezdésének „esedékessé válás” kifejezését a dologi kötelezettség esetén úgy kell értelmezni, hogy azt az időpontot jelenti, amikor a jogosult a dologi kötelezettel szemben felléphet a felszámolási eljárásban követelésének érvényesítése érdekében.
- [14] 1.2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [15] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a Kúria végzése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [16] Az indítványozók álláspontja szerint a Kúria súlyosan kirívóan *contra legem* jogértelmezéssel megsértette az indítványozók tisztességes eljáráshoz való jogát, tulajdonhoz való jogát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelményét is.

- [17] Az indítványozók kiemelték, hogy a közraktári szerződésből eredő kártérítési igények Cstv. 49/D. §-ba történő önkényes elhelyezése további jogértelmezési és jogalkalmazási problémákat vet fel, amelyre a Kúria felülvizsgálati végzése nem ad választ.
- [18] Az érintett jogszabályi rendelkezéseknek a Kúria végzése szerinti alkalmazása az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelménybe ütközik, ezen belül pedig a normavilágosság követelményét és a jogszabályok kollíziójának feloldására vonatkozó, általánosan alkalmazott alapelveket sérti. Az indítványozók álláspontja szerint, amennyiben a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket az Alaptörvénnyel összhangban, a fent hivatkozott alapjogsérelem nélkül alkalmazta volna, úgy nem kerülhetett volna sor a jogerős döntés megváltoztatására és a hitelezői igények besorolásának módosítására.
- [19] Az indítványozók álláspontja szerint a Cstv. 49/D. §-nak fenti, súlyosan kirívóan *contra legem* jogértelmezéssel a Kúria megsértette az indítványozók tulajdonhoz való jogát, tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelményét is azzal, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők kielégítési sorrendjét bizonytalanná tette. Amennyiben a hatályos jogszabályok és a vonatkozó felsőbb bírósági döntések alapján nem dönthető el egyértelműen és világosan, hogy a felszámoló az adós vagyonából kiknek és milyen sorrendben nyújtson kielégítést, úgy a felszámoló a kifizetésre vonatkozó, utólag nem megfelelőnek ítélt döntései egyfelől kártérítési igényeket keletkeztethetnek a felszámoló irányába, másfelől pedig az adós oldalán egy nem megfelelőnek ítélt hitelezői kielégítés azzal a következménnyel jár, hogy adós kötelezettségei a teljesítés ellenére sem csökkennek. A felszámolási eljárás során valamennyi résztvevő – így az indítványozók, de ugyanúgy az adós hitelezői – alapvető érdekét képezi, hogy a felszámolásra, a hitelezők kielégítésének sorrendjére vonatkozó szabályok egyértelműek és világosak legyenek, és azok alapján a felszámolás lefolytatása, az adós vagyonának a felosztása valamennyi érdekelt számára világos és előrelátható legyen.
- [20] Az indítványozók az alkotmányjogi panaszuknak az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti elemében előadták, hogy a Krt. 39. § (3) bekezdése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe és XIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik.
- [21] Az indítványozók álláspontja szerint a Krt. 39. § (3) bekezdésének alaptörvényellenessége a Cstv. 49/D. §-ával való kollíziója miatti áll fenn.
- [22] Az indítványozók állítják, hogy amennyiben a Cstv. és a Krt. hivatkozott rendelkezései helyes értelmezésének és alkalmazásának a Kúria felülvizsgálati végzésében foglalt jogértelmezést és jogalkalmazást kell tekinteni, úgy a két jogszabály együttes alkalmazása a jogbiztonság, azon belül a normavilágosság olyan súlyos sérelméhez vezet, amelyet további jogértelmezéssel sem lehet feloldani.
- [23] Sérül az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisági követelményből eredő normavilágosság követelménye is azzal, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők kielégítési sorrendjét bizonytalanná teszi.
- [24] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére külön indokolást az indítványozók nem adtak elő.
- [25] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [26] 2.1. Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz tekintetében megállapítható, hogy az határidőben érkezett, az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölik az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése], a támadott bírói döntést, a Kúria Gfv.VII.30.107/2019/5. számú végzését, továbbá az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, valamint jogosultságuk és érintettségük egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.
- [27] A Kúria – az indítványozók által támadott – végzését felszámolási eljárásban tett kifogással összefüggésben hozta meg. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt csak az ügy érdemében hozott, vagy az eljárást befejező egyéb bírósági döntéssel összefüggésben lehet előterjeszteni, „[a]z Alkotmánybíróság visszautasítja az olyan alkotmányjogi panaszt, amelyet nem ilyen határozattal szemben kezdeményeztek” [3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [28] Az alapul fekvő ügyben a Cstv. 51. §-a szerinti kifogás benyújtására került sor. A Cstv. 51. §-a szerinti kifogás rendeltetése, hogy a felszámolás megindulásától [Cstv. 27. § (1) bekezdés] az eljárás befejezéséig tartó eljárásban

jogvédelmi eszközt nyújtson a sérelmet szenvedett félnek a felszámolóval (a felszámoló jogszabálysértő intézkedésével, mulasztásával) szemben. A Cstv. 51. §-ában szabályozott kifogás kifejezetten a felszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása miatt igénybe vehető, speciális eljárásjogi jogorvoslat. A Cstv. szerint a felszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen a sérelmet szenvedett fél, a hitelezői választmány, valamint a hitelezői képviselő a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül a felszámolást elrendelő bíróságnál a felszámolóval szemben kifogással élhet. A bíróság a kifogás felől soron kívül, de legfeljebb 30 napon belül határoz. Ez a határidő a bizonyítási eljárás időtartamával meghosszabbodik. Ha a kifogás elbírálása során a felek meghallgatása vagy egyéb bizonyítás felvétele szükséges, a bíróság a kifogásolt intézkedés felfüggesztését rendeli el. Ha a bíróság a kifogást megalapozottnak találja, a felszámoló intézkedését megsemmisíti, és az eredeti állapotot helyreállítja, vagy a felszámoló részére új intézkedés megtételét írja elő, ellenkező esetben a kifogást elutasítja. A kifogásnak helyt adó végzés ellen a közléstől számított 15 napon belül fellebbezhet – a végzésnek a kifogást előterjesztő fél részére megítélt költségek felszámolási költségként történő kifizetésének engedélyezésére irányuló kérelmet elutasító rendelkezésére is kiterjedően – a felszámoló, a végzésnek a kifogást előterjesztő fél részére megítélt költségek felszámolási költségként történő kifizetését engedélyező rendelkezése ellen pedig a kifogást előterjesztő fél, ha ez utóbbi hitelezőnek minősül. A kifogást elutasító végzés ellen a kifogást előterjesztő fél fellebbezhet.

- [29] A kifogás értékelésével kapcsolatban az eddigi bírói gyakorlat szerint az elmulasztott vagy késedelmesen előterjesztett kifogás később a felszámolás befejezése során a felszámolási zárómérleggel, vagyonfelosztási javaslattal szembeni kifogásként nem terjeszthető elő (BH 1996.119. és a BH 2003.379. szám alatt közzétett eseti döntések). A kifogás tárgyában hozott bírósági határozat köti a felszámolót akkor is, ha az téves jogértelmezésen alapul, attól a felszámoló el nem térhet. A felszámoló jogszabálysértő, de bírósági végzéssel megerősített intézkedése kártérítés alapjául nem szolgálhat (BH 2001.488.).
- [30] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapítja, hogy a Cstv. 51. § szerinti kifogással kapcsolatban, illetve a kifogásolási eljárás eredményeképpen hozott bírói döntés a felszámolási eljárásban a kifogás természetére és következményeire tekintettel érdemi döntés és az eljárást részben befejező döntésnek tekintendő, ezért az ilyen döntéssel szemben alkotmányjogi panasznak helye van.
- [31] Következtes az Alkotmánybíróság gyakorlata, hogy a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható [lásd például: 3371/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az indítványozó ugyanakkor az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét nem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben állította. Az alkotmányjogi panasz ezért a fenti elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételeket.
- [32] 2.2. Az Alkotmánybíróság az indítványozók Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti panaszával kapcsolatban az alábbiakat állapította meg. Az indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek, mivel az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölték az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [a B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése], az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést, a Krt. 39. § (3) bekezdését, továbbá részben az alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére. Az indítványozók jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozók az ügyükben folytatott bírósági eljárásban alkalmazott jogszabályi rendelkezéssel szemben nyújtották be.
- [33] Az indítványozók pusztán állították az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a Krt. 39. § (3) bekezdésének tekintetében, ahhoz azonban indokolást nem fűztek.
- [34] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén lehet alapítani [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]]. Az indítványozók alkotmányjogi panasa a fentiek szerint megjelölt egyik kivételes eset tekintetében sem tartalmaz indokolást. Erre tekintettel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nincs helye a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége vizsgálatának.

- [35] Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* pontján alapuló feltételnek, így az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatának nincs helye.
- [36] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [37] Az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [38] Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján sem a tulajdonhoz való jog, sem a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog konkrét ügyben történő megsértésének kételye nem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria a végzését, jogalkalmazásának és jogértelmezésének elemeit megfelelően, megalapozottan indokolta, érdemben megvizsgálta az indítványozó érveit, és döntését erre tekintettel hozta meg.
- [39] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [40] A fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [41] 4. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. december 13.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1411/2020.

